

**Instructie van de particuliere synode van het Oosten inzake herindeling classes**

Ds. A. Wagenaar  
scriba PS van het Oosten

5

Wierden, 26 april 2019

Aan de roepende kerken van de generale synode 2019/2020  
Dordrecht-Centrum en Dordrecht-Zuid

10

Betreft: Instructie over de herindeling van een aantal classes

Geachte broeders,

15

Bij dezen ontvangt u een instructie vanuit de classis Amersfoort die op de vergadering van de PS van het Oosten op 10 april 2019 overgenomen is ter doorzending aan de generale synode. De intentie van de instructie is dat er een onderzoek gedaan wordt om te komen tot een eventuele herindeling van een aantal classes. Een aantal classes is groot in omvang en omvat gemeenten die ver uit elkaar liggen. Dat wordt vergadertechisch als een

20

toenemend probleem beleefd gezien het grote aantal afgevaardigden ter vergadering. Ook afstanden worden als bezwaarlijk ervaren. Ter adstructie treft u in een bijlage ook een schrijven aan van de classis Utrecht, waar dezelfde problematiek geschetst wordt.

25

We wensen uw vergadering wijsheid en Gods zegen toe.

Met een broederlijke groet,

D.J.T. Hoogenboom, preses  
Ds. A. Wagenaar, scriba

30

8.07/2

Classis Amersfoort der Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Scriba: ds. H. de Bruijne

5 Ermelo, 26 februari 2019

Aan de particuliere synode van het Oosten van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland,

A.J. van der Wekken, scriba roepende kerk Leerdam.

10

Betreft: Instructie classis Amersfoort

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

15 De classis Amersfoort heeft navolgende instructie in haar voorjaarsvergadering van 20 februari 2019 aangenomen en verzoekt u deze in behandeling te nemen.

Er is een bijlage met ontstaansgeschiedenis en toelichting.

20

Wij wensen u Gods zegen over uw vergadering !

Met broederlijke groet,

Ds. H. de Bruijne,  
scriba classis Amersfoort

25

## Instructie inzake de herindeling van een aantal classes

De classis Amersfoort van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen op woensdag 20 februari 2019 in Bennekom,

5

### *constateert dat*

1. het aantal kerken in de classes Amersfoort en Utrecht de laatste jaren gegroeid is tot ieder 18 kerken;
2. naast de classis Rotterdam (17) de overige classes uit maximaal 15 gemeenten bestaan;
3. binnen de classis Amersfoort de vrees leeft dat de grootte van het aantal afgevaardigden bij de bespreking van de verslagen naar art. 41 K.O. en art. 44 K.O. leidt tot een verschaalde bespreking;
4. de particuliere synode van het Noorden uit vier classes bestaat, terwijl de overige particuliere synoden drie classes omvatten;
5. de getalsmatige verhoudingen tussen de particuliere synodes al jaren steeds verder divergeren (de grootste PS in ledenaantal is nu bijna drie keer zo groot als de kleinste);
6. de getalsmatige verhoudingen tussen de classes door de jaren heen fluctueren maar voor een deel ook steeds verder divergeren (de grootste classis in ledenaantal is nu bijna zes keer zo groot als de kleinste);
7. de geografische spreiding van de kerken over de classes een aantal bijzonderheden bevat (bijv. Antwerpen, Renswoude)
8. het vaststellen van de kerkelijke ressorten volgens art. 41 K.O. sub 2 lid g uiteindelijk berust bij de generale synode;

10

15

20

25

### *overweegt dat*

1. voor een goed geestelijk gesprek op de classis over de 'goede voortgang van het gemeentelijke leven, waarbij o.a. aandacht wordt gegeven aan de zondagse erediensten en de taakvervulling van de kerkenraad' (art 41 K.O, cf. art. 44 K.O.) het aantal afgevaardigden niet te groot moet zijn;
2. vergaderen met meer dan 25 mensen in de praktijk lastig is.
3. getalsmatige verhoudingen binnen de kerk van Christus zeker niet doorslaggevend zijn, maar aan de andere kant ook niet onbelangrijk, bijvoorbeeld als het gaat om een redelijk evenwichtige vertegenwoordiging naar de generale synode;
4. geografische bijzonderheden in de spreiding van de kerken over de classes wellicht een historische achtergrond hebben waarmee te rekenen is, maar omdat ze niet principieel van karakter zijn ook heroverwogen kunnen worden;
5. een classicale herindeling en het vormen van nieuwe classes alleen door de generale synode geïnitieerd en na grondige voorbereiding vastgesteld kan worden;

30

35

40

### *is van oordeel dat*

1. vermindering van het aantal kerken in diverse grote classes het geestelijk gesprek bevordert;
2. om deze reden een onderzoek naar een mogelijke classicale herindeling en het vormen van nieuwe classes gewenst is;
3. deze wenselijkheid nog versterkt wordt door de constatering en overwegingen over getalsmatige verhoudingen en geografische bijzonderheden;
4. alleen via een instructie deze wens op de tafel van de generale synode kan komen;

45

50

**besluit**

deze instructie door de zenden naar de particuliere synode van het Oosten 2019 met het verzoek deze door te zenden naar de generale synode van Dordrecht 2019 opdat de generale synode bij voorbeeld deputaten kerkorde en kerkrecht kan opdragen zich te bezinnen op wenselijkheid en mogelijkheid van een landelijke classicale herindeling en daarover aan de generale synode van 2022 te rapporteren.

**Bijlage: Ontstaansgeschiedenis en de toelichting van deze instructie****10 Ontstaansgeschiedenis**

In de voorjaarsvergadering van 2018 van de classis Amersfoort werd vanuit de kerk van Bunschoten een signaal afgegeven aan de vergadering dat het vergaderen met zovelen het geestelijke gesprek onder druk zet: praktisch qua verstaanbaarheid van elkaar gecombineerd met de moeite om een geschikte ruimte te vinden waar alle afgevaardigden tegelijk en tegenover elkaar kunnen zitten; qua tijd die genomen moet worden voor de verslagen naar art. 41 en 44 K.O. waardoor er per saldo onder tijdsdruk voor elk verslag minder ruimte is en daardoor mogelijk ook minder betrokkenheid en interesse om elkaar op wezenlijke dingen te bevragen en de ruimte te nemen om inhoudelijke kwesties goed met elkaar te bespreken; en vooral waar het de geestelijke diepgang betreft, waar de vergadering maar moeizaam aan toekomt, mede door het grote aantal gemeenten en dus het grote aantal afgevaardigden. Ds. P.W.J. van der Toorn, die namens Bunschoten het woord voerde, gaf aan dat hij in de vorige classis waar hij als predikant onder ressorteerde, de classis Zwolle, al regelmatig het idee had dat het aantal afgevaardigden te groot was (de classis Zwolle heeft 15 gemeenten), maar dat hij het aantal afgevaardigden binnen de classis Amersfoort (de classis heeft 18 gemeenten sinds Nunspeet-Ichthus ontstond) als een belemmering ervoer voor een goed geestelijk gesprek conform de kerkorde. Bunschoten stelde daarom voor om de classis kleiner te maken door een classicale herindeling. Het signaal dat afgegeven werd, werd breder herkend en daarom werd aan de kerk van Bunschoten gevraagd om een instructie in te dienen.

Die instructie werd ingediend tijdens de najaarsvergadering van 2018 van de classis Amersfoort. Doordat er enkele vragen bij werden gesteld die noopten tot herformulering en verbreding is een commissie ingesteld die deze instructie heeft voorbereid, bestaande uit de predikanten ds. W.N. Middelkoop, ds. G. van Roekel en ds. P.W.J. van der Toorn.

**Toelichting**

Om aan de geschetste nood tegemoet te komen, is als voorbeeld gekeken in het jaarboekje naar de geografische indeling van de diverse classes in de particuliere synoden van het Oosten en Zuiden. Een mogelijk voorstel tot herindeling volgt hierna. Cijfermatig zou het overnemen van deze voorstellen de volgende aantallen classisgemeenten betekenen (tussen haakjes wat het aantal nu is):

- classis Middelburg: 11 (9)
- 45 - classis Rotterdam: 14 (16) (hierin is rekening gehouden met de opheffing van Schiedam)
- classis Utrecht: 11 (18)
- classis Amersfoort: 13 (18)
- classis Ede: 12 (-)

1. Er wordt een nieuwe classis gevormd die zich vanaf de geografische lijn Renswoude/Scherpenzeel/Zeist zuidwaarts bevindt en die 'classis Ede' zal heten. Deze classis zal bestaan uit de volgende gemeenten: Bennekom-  
5 Oosterbeek, Bunde-Meerssen, Zeist, Culemborg, Driebergen, Ede, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Renswoude, Scherpenzeel, Veenendaal (Bethel), Veenendaal (Pniël).
  2. De huidige classis Amersfoort wordt daarmee verkleind tot de volgende gemeenten: Amersfoort, Amersfoort-Vathorst, Baarn, Bunschoten, Eemdijk, Ermelo, Harderwijk, Nijkerk, Nunspeet, Nunspeet-Ichthus, Putten, Soest en  
10 Zeewolde. Vanuit de classis Rotterdam wordt de gemeente van Nieuwpoort bij de verkleinde classis Utrecht gevoegd en de gemeente van Middelharnis bij de kleine classis Middelburg. Hierdoor zal de classis Rotterdam bestaan uit: Barendrecht, Maassluis, Oud-Beijerland, Ridderkerk, Rotterdam-Alexanderpolder, Rotterdam-Centrum, Rotterdam-Charlois, Rotterdam-Kralingen, Rotterdam-Oost/Capelle a/d IJssel, Rotterdam-Zuid, Rozenburg  
15 (ZH), Spijkenisse, Vlaardingen en Zuidland.
  3. Als bij de kleine classis Middelburg ook vanuit de classis Utrecht de gemeente van Antwerpen-Deurne gevoegd zal worden, vanwege de geografische ligging, zal de classis Middelburg door deze wijzigingen bestaan uit de gemeenten:  
20 Antwerpen-Deurne, Biezelinge, Goes, Haamstede, Kerkwerve, Middelburg, Middelharnis, Oud-Vossemeer, Tholen, Zaamslag en Zierikzee.
  4. Door deze wijzigingen zal de verkleinde classis Utrecht bestaan uit de volgende gemeenten: Ameide, Leerdam, Maarssen, Meerkerk, Nieuwpoort, Nieuwegein, Noordeloos, Utrecht-Centrum, Utrecht-West, Vianen en  
25 Woerden.
  5. Aangezien er dan in het geheel van de kerken één classis extra gevormd is, zal moeten worden besloten of de particuliere synode van het Oosten of die van het Zuiden uitgebreid zal worden van drie naar vier classes.
- 30 Dit voorbeeld kan meegenomen worden bij de bezinning op een landelijke classicale herindeling en het vormen van nieuwe classes.

Classis Utrecht van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Aan: particuliere synode van het Oosten der Christelijke Gereformeerde Kerken  
2019

5

Betreft: Omvang classes

Leerdam, 26 februari anno Domini 2019

10 Waarde en eerwaarde broeders,

Tijdens de laatstgehouden vergadering van de classis Utrecht, 14 februari jl., in  
Culemborg spraken wij als classis over het verzoek van de kerk van Bunde-  
Meerssen, gesteund door de kerken van Antwerpen en Eindhoven, om een nieuwe  
15 classis van het Zuiden op te richten (zie bijlage).

Tijdens de bespreking werd melding gemaakt van het feit dat de classis  
Amersfoort een instructie heeft opgesteld die weliswaar in een breder kader, maar  
feitelijk over hetzelfde onderwerp gaat. Als classis Utrecht besloten we daarom u  
20 per brief te laten weten, dat wij met de classis Amersfoort van mening zijn, dat de  
huidige omvang en samenstelling van classes binnen ons kerkverband aandacht op  
generaal-synodaal niveau behoeven. Mede omdat de classis Amersfoort al een  
instructie heeft ingediend, heeft de classis Utrecht besloten hiervan af te zien en  
slechts haar steun uit te spreken.

25

Wel hecht zij eraan om vanuit haar eigen classicale context naast het argument  
van de grootte van de classis uitdrukkelijk te benoemen de wens om kerken onder  
de rivieren bij elkaar te plaatsen wegens de overwegend rooms-katholieke context  
en het in het zuiden duidelijk aanwezige aspect van pionieren. In het zuiden hoopt  
30 men zo meer aandacht te kunnen geven aan het missionaire werk en de opbouw  
van de gemeenten in de eigen regio. Door de grootte van de huidige classis en de  
grote afstanden bij de huidige classisindeling kan dit nu te weinig uit de verf  
komen. Daarbij is ter vergadering door de afgevaardigden uit het zuiden  
nadrukkelijk genoemd, dat men potentie ziet voor groei van een classis van het  
35 zuiden, daar er contacten zijn met reformatorische kerken die nog niet tot een  
kerkverband behoren.

Overigens heeft de classis Utrecht aan de kerken van Bunde-Meerssen, Antwerpen  
en Eindhoven groen licht te geven om nader onderzoek te doen naar de  
40 haalbaarheid van het verzoek van Bunde-Meerssen.

We vertrouwen erop dat u ons schrijven bij de bespreking van de instructie vanuit  
de classis Amersfoort mee wilt nemen en mee wilt wegen en wensen u een  
gezegende vergadering toe.

45

Met broederlijke groet,

ds J. van Walsem, scriba

50 Bijlage: Verzoek Bunde-Meerssen oprichting nieuwe classis

Christelijke gemeente Bunde/Meerssen *Stem van De Goede Herder*

Bunde, 17 januari 2019

5 Betreft: verzoek oprichting nieuwe classis

Broeders,

10 In de afgelopen periode is de gedachte ontstaan om een classis voor het zuiden op te richten. De huidige indeling van de classis Utrecht is zeer omvangrijk. Met 19 classisgemeenten is de classis Utrecht zodanig groot dat dit een efficiënte en zorgvuldige bespreking in de weg staat. Daarbij is ook de reisafstand zodanig groot dat dit de verbondenheid met de classiskerken en de participatie in de classis beperkt. Ten slotte weten de gemeenten in het Zuiden zich verwant met elkaar vanwege het feit dat zij kerk zijn in een rooms-katholieke context en daarmee in een specifieke missionaire context kerk zijn. Bovengenoemde argumenten leiden tot het verzoek om een nieuwe classis voor het Zuiden op te richten.

20 We hebben dit verzoek voorgelegd aan de CGK in Antwerpen en Eindhoven. Zij ondersteunen het verzoek om een nieuwe classis voor het zuiden op te richten.

25 Om te komen tot het oprichten van een nieuwe classis maakt artikel 41 lid 2 (KO) duidelijk dat bij vertrek van een gemeente uit een classis de classis de argumenten beoordeelt (lid 2c) en dat de PS er goedkeuring aan verleent, datum van ingang vaststelt (lid 2f) en er nadien kennis van geeft aan de GS (lid 2g).

30 Wij stellen de classis voor om in te stemmen met het verzoek om te mogen gaan behoren bij een nieuw te vormen classis, samen met enkele nog te vragen gemeenten uit het Zuiden.

Indien de classis positief besluit, kan zij een commissie instellen, wellicht met een kerkrechtelijk adviseur om e.e.a. verder voor te bereiden. Deze commissie zou mandaat moeten krijgen om enkele andere gemeenten te polsen.

35 Wanneer duidelijk is welke gemeenten tot de nieuwe classis willen gaan behoren, verzoeken de gemeenten die tot andere classes behoren eveneens om over te mogen gaan naar de nieuwe classis.

40 De classes Utrecht resp. andere classes vragen toestemming van deze stap aan de PS van het Oosten resp. de PS van het Zuiden, met het aanvullend verzoek dat beide PS-en eenzelfde datum van ingang van de nieuw te vormen classis vaststellen (voorstel voor een datum wordt door de classes aangegeven). Beide PS-en geven daarna bericht hiervan aan de GS.

Bijgaand vindt u alvast een concept-instructie.

45 Met broederlijke groet,

Namens de kerkenraad van Bunde,

Ds. J. Bosch (preses)

50 J. van Groningen (scriba)

## **Conceptinstructie**

De classis Utrecht, op haar vergadering bijeen dd. 14 februari 2019,

5 ***gehoord hebbend***

het verzoek van de gemeenten Antwerpen, Bunde en Eindhoven om een nieuwe classis te vormen;

***overwegend***

10 de volgende argumenten:

1. de classis Utrecht bestaat op dit moment uit 19 classisgemeenten en is daarmee zodanig groot dat dit een efficiënte en zorgvuldige bespreking in de weg staat;
2. de reisafstand tot de classis dermate groot is dat dit de verbondenheid met de classiskerken en de participatie in de classis beperkt;
- 15 3. de gemeenten in het Zuiden zich verwant weten vanwege het feit dat zij kerk zijn in een roomskatholieke context en daarmee in een specifieke missionaire context kerk zijn;

***besluit***

- 20 1. aan de genoemde gemeenten een positief advies te geven teneinde een nieuwe classis op te richten;
2. een commissie in te stellen die mandaat krijgt om andere kerken in het Zuiden te benaderen om aan te sluiten bij de nieuw te vormen classis;
3. hiervan afschrift te doen aan de PS van het Oosten met het verzoek om met
- 25 bovengenoemd voorstel in te stemmen.